T005 A HÀM V 99-3-Kinh 82 Trúc Viên-Tỳ Da Ly-Thanh Tịnh-Chánh Quán Sát-Vô Thường

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH 82. TRUÙC VIEÂN1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät truù taïi Chi-ñeà, tinh xaù Truùc vieân. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Ña vaên Thaùnh ñeä töû ôû nôi caùi gì maø thaáy voâ thöôøng, khoå?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät raèng: “Theá Toân laø goác phaùp, laø con maét phaùp, laø nôi nöông töïa cuûa phaùp, cuùi xin vì chuùng con maø noùi. Sau khi nghe xong caùc Tyø-kheo seõ y nhö nhöõng lôøi daïy maø thöïc haønh. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ vì caùc oâng maø noùi. “Ña vaên Thaùnh ñeä töû ôû nôi saéc thaáy laø voâ thöôøng, khoå; ôû nôi thoï, töôûng, haønh, thöùc thaáy laø voâ thöôøng, khoå. “Tyø-kheo, saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng?” Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø voâ thöôøng.” “Tyø-kheo, voâ thöôøng laø khoå phaûi khoâng?” Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø khoå.” “Tyø-kheo, neáu voâ thöôøng, khoå laø phaùp bieán dòch, vaäy thì laø ña vaên Thaùnh ñeä töû ôû trong ñoù coù thaáy ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau khoâng?” Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, khoâng.” “Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. Cho neân, Tyø- kheo, nhöõng gì laø saéc, hoaëc quaù khöù, hoaëc hieän taïi, hoaëc vò lai; hoaëc trong, hoaëc ngoaøi; hoaëc thoâ, hoaëc teá; hoaëc toát, hoaëc xaáu; hoaëc xa, hoaëc gaàn; taát caû chuùng ñeàu chaúng phaûi ngaõ, chaúng khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau. Thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt nhö vaäy maø nhaøm chaùn saéc, nhaøm chaùn thoï, töôûng, haønh, thöùc. Vì nhaøm chaùn neân khoâng coøn thích; vì khoâng thích neân ñöôïc giaûi thoaùt; vì ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt cho neân bieát raèng, ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt,

1. Quoác Dòch, phaåm 7, quyeån 2. Khoâng thaáy Paøli töông ñöông.

phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 83. TYØ-DA-LY2 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät truù Tyø-da-ly, trong giaûng ñöôøng Truøng caùc, beân bôø ao Di-haàu. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Ña vaên Thaùnh ñeä töû ôû nôi caùi gì thaáy chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau; baèng quaùn saùt bình ñaúng nhö vaäy maø tri kieán nhö thaät?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân laø goác phaùp, laø con maét phaùp, laø nôi nöông töïa cuûa phaùp, cuùi xin vì chuùng con maø noùi. Sau khi nghe xong caùc Tyø-kheo seõ y nhö nhöõng lôøi daïy maø thöïc haønh.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ vì caùc oâng maø noùi. “Ña vaên Thaùnh ñeä töû ôû nôi saéc thaáy chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau. Ñoù goïi laø quaùn chaùnh xaùc nhö thaät. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø voâ thöôøng.” Laïi baûo caùc Tyø-kheo: “Voâ thöôøng laø khoå chaêng?” Caùc

Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø khoå.” “Tyø-kheo, neáu voâ thöôøng, khoå laø phaùp bieán dòch, vaäy thì ña vaên

2. Khoâng thaáy Paøli töông ñöông.

Thaùnh ñeä töû ôû trong ñoù coù thaáy coù ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau khoâng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, khoâng.” “Thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Cho neân, Tyø-kheo, nhöõng gì laø caùc saéc, hoaëc quaù khöù, hoaëc hieän taïi, hoaëc vò lai; hoaëc trong, hoaëc ngoaøi; hoaëc thoâ, hoaëc teá; hoaëc toát, hoaëc xaáu; hoaëc xa, hoaëc gaàn; taát caû chuùng ñeàu chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau. Ñoù goïi laø quaùn chính xaùc nhö thaät. Thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt nhö vaäy ñoái vôùi saéc ñöôïc giaûi thoaùt, ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng ñöôïc giaûi thoaùt. Ta noùi ngöôøi naøy giaûi thoaùt khoûi sanh, laõo, beänh, töû, öu, bi, khoå, naõo, cuøng tuï lôùn thuaàn khoå.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH 84. THANH TÒNH3 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Saéc laø voâ thöôøng. Voâ thöôøng thì khoå. Khoå chaúng phaûi laø ngaõ. Chaúng phaûi ngaõ thì taát caû kia chaúng phaûi ngaõ, chaúng khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau, bieát nhö thaät4, ñoù goïi laø chaùnh quaùn. Thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Ña vaên Thaùnh ñeä töû, ñoái vôùi naêm thoï aám naøy quaùn saùt chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi ngaõ sôû. Quaùn saùt nhö vaäy, ñoái vôùi caùc theá gian khoâng coù gì ñeå chaáp thuû. Vì khoâng coù gì ñeå chaáp thuû neân khoâng coù gì ñeå ñaém nhieãm; vì khoâng coù gì ñeå ñaém nhieãm neân töï mình giaùc ngoä Nieát-baøn: Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 85. CHAÙNH QUAÙN SAÙT5 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Tyø-kheo, ôû nôi caùi gì maø khoâng thaáy laø ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân laø goác phaùp, laø con maét phaùp, laø nôi nöông töïa cuûa phaùp, cuùi xin vì chuùng con maø noùi. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe xong seõ y theo nhöõng lôøi daïy maø thöïc haønh.”

3.

Paøli, S. 22. 45. Aniccaø.

4.

Yadanattaø tam n’etam mama nesoham asmi, na meso nattaø ‘ti, voâ ngaõ laø caùi naøy khoâng phaûi cuûa toâi, toâi khoâng phaûi laø caùi naøy, caùi naøy khoâng phaûi laø töï ngaõ cuûa toâi.

5.

Paøli, S. 22. 46 Aniccaø.

Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ vì caùc oâng maø noùi. “ÔÛ nôi saéc khoâng thaáy coù ngaõ, khaùc ngaõ, ôû trong nhau. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. “Tyø-kheo, saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø voâ thöôøng.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Coù phaûi voâ thöôøng laø khoå?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø khoå.” “Tyø-kheo, neáu voâ thöôøng, khoå, ñoù laø phaùp bieán dòch, vaäy ña vaên Thaùnh ñeä töû ôû trong ñoù coù thaáy ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau khoâng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, khoâng.” “Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. Cho neân, Tyø-kheo, nhöõng gì thuoäc saéc, hoaëc quaù khöù, hoaëc hieän taïi, hoaëc vò lai; hoaëc trong, hoaëc ngoaøi; hoaëc thoâ, hoaëc teá; hoaëc toát, hoaëc xaáu; hoaëc xa, hoaëc gaàn; taát caû chuùng chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng phaûi ôû trong nhau. Thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. “Tyø-kheo, ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt naêm thoï aám laø chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi ngaõ sôû. Khi quaùn saùt nhö vaäy, thì ñoái vôùi caùc theá gian ñeàu khoâng coù gì ñeå chaáp thuû. Vì khoâng coù gì ñeå chaáp thuû neân khoâng coù gì ñeå ñaém. Vì khoâng coù gì ñeå ñaém neân töï mình giaùc ngoä Nieát-baøn: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH 86. VOÂ THÖÔØNG6 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Neáu saéc voâ thöôøng maø coù thöôøng, thì saéc naøy khoâng neân coù beänh, coù khoå vaø ñoái vôùi saéc cuõng khoâng neân coù nhöõng söï mong caàu phaûi nhö theá naøy hay khoâng nhö theá naøy. Vì saéc laø voâ thöôøng, neân ñoái vôùi saéc coù beänh, coù khoå sanh ra vaø cuõng khoâng theå mong ñeå ñöôïc nhö theá naøy hay khoâng nhö theá naøy. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. “Tyø-kheo, yù ngöôi nghó sao? Saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø voâ thöôøng.” Naøy caùc Tyø-kheo: “Voâ thöôøng coù phaûi laø khoå?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø khoå.” Naøy caùc Tyø-kheo: “Neáu voâ thöôøng, khoå, ñoù laø phaùp bieán dòch, vaäy Thaùnh ñeä töû ôû trong ñoù coù thaáy laø ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau khoâng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, khoâng.” “Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Cho neân, Tyø-kheo, nhöõng gì thuoäc veà saéc, hoaëc quaù khöù, hoaëc hieän taïi, hoaëc vò lai; hoaëc trong, hoaëc ngoaøi; hoaëc thoâ, hoaëc teá; hoaëc toát, hoaëc xaáu; hoaëc xa, hoaëc gaàn; taát caû chuùng chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi ngaõ sôû, bieát nhö thaät. Thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Ña vaên Thaùnh ñeä töû chaùnh quaùn saùt saéc; khi ñaõ chaùnh quaùn saùt saéc roài thì seõ sanh ra nhaøm chaùn, ly duïc, khoâng ham thích, giaûi thoaùt. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng sanh ra nhaøm chaùn, ly duïc, khoâng ham thích, giaûi thoaùt, bieát raèng, ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi

6. Cf. Mv. i. 6,13.

sau nöõa.’” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 87. KHOÅ7 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaùveä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Saéc laø khoå. Neáu saéc khoâng phaûi laø khoå, thì ñoái vôùi saéc seõ khoâng coù beänh, coù khoå sanh ra vaø cuõng khoâng neân muoán nhö theá naøy hay khoâng theå nhö theá naøy. Vì saéc laø khoå vaø vì saéc laø khoå neân beänh sanh ra nôi saéc, ñoái vôùi saéc cuõng coù theå muoán nhö theá, hay khoâng khieán nhö theá. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. “Tyø-kheo, saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø voâ thöôøng.” Naøy caùc Tyø-kheo: “Voâ thöôøng coù phaûi laø khoå?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, laø khoå.” Naøy caùc Tyø-kheo: “Neáu voâ thöôøng, khoå laø phaùp bieán dòch; vaäy ña vaên Thaùnh ñeä töû ôû trong ñoù coù thaáy ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau khoâng?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Theá Toân, khoâng.” “Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. Cho neân, Tyø-kheo, nhöõng gì thuoäc veà saéc, hoaëc quaù khöù, hoaëc hieän taïi, hoaëc vò lai; hoaëc trong, hoaëc ngoaøi; hoaëc thoâ, hoaëc teá; hoaëc toát, hoaëc xaáu; hoaëc xa, hoaëc gaàn; taát caû chuùng ñeàu chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau, quaùn saùt nhö thaät. Thoï, töôûng,

7. Cf. Mv. i. 6,13.

haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Ña vaên Thaùnh ñeä töû ñoái vôùi saéc seõ ñöôïc giaûi thoaùt, ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc seõ ñöôïc giaûi thoaùt. Ta noùi ngöôøi naøy seõ giaûi thoaùt sanh, laõo, beänh, töû, öu, bi, khoå, naõo vaø tuï lôùn thuaàn khoå.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.